

5. Solucions?

Una conferència internacional de pau, amb tots els actors, on es pugui considerar tot:

- Greus deficiències de les fronteres elaborades per França i Gran Bretanya el 1916.
- El problema del poble kurd repartit entre Turquia, Síria, l'Iraq i l'Iran.
- Zones de domini xiïta i sunnita i les minories en zones contràries.
- I allò que va ser l'origen de les revoltes: la pobresa, la corrupció i les dictadures.

Una intervenció militar no resoldrà cap d'aquests problemes.

Els deures d'Europa:

- Europa viu un fluxe migratori sense precedents. Apareixen nous conflictes i no se solucionen els que hi ha oberts. Per justícia i humanitat, hem de respondre-hi.
- El terrorisme a Europa té com a objectiu que els musulmans siguin considerats un perill i hagin de posicionar-se a favor o d'Europa o de l'islam. Això els forçaria a emigrar cap a l'Estat Islàmic. Necessitem polítics intel·ligents i ciutadans sensats per a no seguir-los el joc.

Aprofundir en la reforma de l'islam:

- Purificar l'islam d'aquells elements afegits i trobar camins teològics per legitimar religiosament l'aplicació dels drets humans.
- Refer la història dels inicis de l'islam, aplicant tots els mètodes de crítica històrica i exegetica. La humilitat intel·lectual només pot transformar la certesa intransigent del fonamentalista en l'entrega confiada del creient a un Déu que ens sobrepassa.

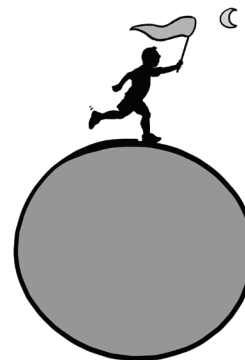
Què puc fer jo?

- Mira de posicionar-te en la relació entre religió i modernitat i comparteix-ho.
- Aproxima't a algun musulmà i mira d'entendre com ho viu.
- Informa't de com pots col·laborar a l'acollida de refugiats en el teu poble o ciutat.
- Participa en campanyes de denúncia contra el comerç d'armes que alimenta i perpetua els conflictes.
- Intenta esbrinar quins interessos té el teu país a la zona i com es posiciona.
- Pressiona els poders públics perquè agilitzin els tràmits d'acollida i treballin per la pau.
- Denuncia la demagògia de qui fa ús del terrorisme per estigmatitzar a l'immigrant.

Com aprofundir?

- Jaume FLAQUER, [Islam. La mitja lluna... creixent](#), Barcelona, CJ, Quaderns 197, 2016.
- CRISTIANISME I JUSTÍCIA, [Islam i Occident](#), Barcelona, CJ, Quaderns 109, 2001.
- Xavier MELLONI, [Els cecs i l'elefant. El diàleg interreligiós](#), Barcelona, CJ, Quaderns 97, 2000.
- Lluís SOLS, [Islam: un diàleg necessari](#), Barcelona, CJ, Quadern 82, 1998.
- Jaume FLAQUER, [Fonamentalisme](#), Barcelona, CJ, Quadern 77, 1997.
- Marjane SATRAPI, [Persèpolis](#), Barcelona, Norma editorial.
- [Persèpolis](#), dir. Marjane Satrapi, Vincent Paronnaud, França, 2007.
- [La guerra de Siria explicada en 5 minutos](#), Bruno Teixidor i Sergio de Pazos.

Islam: la mitja lluna... creixent

Estimat món musulmà,

[...] Ja és hora que reconeguis que, especialment des del segle XVIII, has estat incapaç de respondre al desafiament d'Occident, ja sigui perquè t'has refugiat de manera infantil i mortífera en el passat amb una regressió obscurantista en el wahhabisme [...], ja sigui perquè has seguit el pitjor d'Occident, produint nacionalismes o un modernisme que és una caricatura de la modernitat [...].

ABDENNOUR BIDAR
Filòsof establert a França

1. Islam, a on vas?

- L'islam no està en guerra contra Occident, sinó en un debat intern.
- L'islam, com a civilització, viu una crisi ideològica: com respondre a la modernitat sense caure en l'occidentalització? Com aplicar la llei islàmica medieval en un nou context global?
- Occident, amb les seves polítiques exteriors, intervé i curtcircuita aquests debats.
- Les primaveres àrabs van arrencar quan aquestes societats van deixar de projectar totes les culpes de la seva situació de subdesenvolupament a l'època colonial i a la ingerència dels EUA.

2. La llei islàmica avui

- La llei islàmica en el passat va atorgar a la civilització musulmana l'estabilitat jurídica imprescindible per al desenvolupament econòmic, social i cultural. Una llei de caràcter revelat va posar el fre a l'arbitrarietat jurídica de tota autocràcia.
- Tanmateix, avui, és la seva gran limitació en un món que té unes altres coordenades:
 - La gran dificultat i la temptació islamista: Muhàmmad és el Segell dels profetes, aquell que tanca la revelació legislativa i perfecciona, completa, sintetitza i universalitza les revelacions anteriors. Llavors, quina autoritat té l'home per inventar una nova llei adaptada al segle XXI?

Com va respondre el cristianisme als desafiaments de la modernitat? Ho creus ben resolt? Quins paral·lelismes hi veus? Quines diferències? Saps d'altres religions? Quins camins de sortida hi veus?

Cal distingir entre llei islàmica (*xaria*) i codis jurídics (*fiqh*). Aquests codis són ja una interpretació jurídica i no la llei revelada.

'*Xaria*' significa «camí que du a una font d'aigua». Més que una llei, són els principis que ha de seguir el creient per arribar a les aigües del paradís. Té dues fonts fonamentals:

- L'Alcorà.
- La *Sunna*, recull de petites narracions (*hadits*) que expliquen els comportaments del Profeta Muhàmmad que es consideren normatius.

3. L'islam: un món plural

Corrents

• Tradicionalisme

No és un corrent però és un concepte necessari per parlar dels altres. Considera essencials algunes tradicions, prohibicions o lícituds que, de fet, són afegits producte de la història.

• Salafisme fonamentalista

'*Salaf*' significa ancestre. És una reacció fonamentalista davant la subjugació dels països islàmics a les potències occidentals i la distància entre l'islam actual i el dels orígens. Pretén copiar obsessivament cada detall del comportament del Profeta. S'oposen a qualsevol intent d'adaptació al món modern i, per tant, el seu principal enemic és l'islam majoritari. El principal exponent és l'Aràbia Saudita.

• Reformisme

Constata que l'islam ha perdut la ciència i la raó que el van fer brillar durant l'Edat Mitjana i això ha estat la causa del seu declivi. Alguns qüestionen el valor de la *Sunna* (conjunt de *hadits*) com a norma jurídica. Reclamen obrir el debat de la interpretació jurídica, distingint entre *Xaria* i *fiqh*. Els Germans Musulmans d'Egipte en són un exemple destacat.

• Reformisme modernista

Busca la reforma de l'islam però des de l'òptica de la modernitat, la democràcia i els Drets Humans. Coincideixen amb els reformistes en la voluntat de ser fidels als orígens, però aquests els acusen de «forçar» els textos antics per fer-los compatibles amb la modernitat occidental.

• Sufisme

Aquest corrent està en un altre pla. És un corrent místic, amb una espiritualitat esotèrica, que pretén ser «el cor de l'islam». La literatura mística sufí és un veritable patrimoni espiritual de la humanitat.

El gran cisma: xiisme i sunnisme

- El **xiisme** arrela als territoris de l'antic imperi persa, amb una cultura mil·lenària i dues poderoses religions preexistents, el zoroastrisme i el maniqueisme de les quals pren alguns aspectes. Concep tota la realitat de manera bipolar amb una dimensió oculta i una aparent. La dimensió oculta només pot ser copsada per una il·luminació especial, només concedida a una elit espiritual. Aquell que rep aquest do és l'imam. Alí seria el primer imam i en cert sentit seria superior a Muhàmmad. El xiisme té doncs un fort caràcter clerical.
- El **sunnisme** no té aquest caràcter clerical. L'imam sunnita no és una «persona sagrada», només és una persona que ha tingut més formació i que exerceix una funció: dirigir les pregàries d'una mesquita. Al cap d'un temps pot canviar de treball.
- El **xiisme** té presència sobretot a l'Iran, a l'Iraq i al Líban (Hezbollah). Representa entre un 10% i un 15% de tot l'islam.
- La resta, entre un 85% i un 90%, són **sunnites**.

Trobaríem en el cristianisme actual o passat moviments o tendències comparables?

Els cismes entre ortodoxos, catòlics i protestants tenen alguna similitud? I les guerres de religió a l'Europa de l'Edat Moderna?

Sents en algunes ocasions temptacions fonamentalistes? En quines? A què obeeixen?

4. La guerra civil àrab

Les primaveres àrabs han desembocat en un infern:

- La invasió de l'Iraq va ser el desencadenant principal del caos actual de Síria i l'Iraq, però aquest ha estat possible pel context de fonamentalisme religiós, de sectarisme polític i de corrupció generalitzada.
- En el sorgiment de l'Estat Islàmic, han intervingut el sectarisme xiita del govern iraquí de després de la invasió nord-americana i el contagi de la primavera àrab de Síria.
- Actualment, a Síria, hi ha set exèrcits lluitant entre sí. Els cinc principals són: l'exèrcit governamental, l'Exèrcit Lliure Sirià, Al-Qaeda (Front Al-Nusra), l'Estat Islàmic i l'exèrcit kurd.
- El panorama dels altres països àrabs també és desolador: Líbia és un estat fallit; Egipte ha tornat a un règim de repressió política enmig de tensions; el Iemen segueix en guerra civil; Somàlia també un estat en fallida; Nigèria amb desgovern i la presència de Boko Haram (afiliat a l'EI); Mali... Només Algèria, Marroc, Tunísia i Senegal mantenen precàries estabilitats.
- Els interessos de les potències de la zona, Turquia, l'Aràbia Saudita i l'Iran, i els seus suports o inhibicions fan més difícil la recerca de solucions.

